

OKVIRNA KONVENCIJA ZDRUŽENIH NARODOV O SPREMEMBI PODNEBJA

- [Kjotski protokol k okvirni konvenciji Združenih narodov o spremembi podnebja](#)
- [Slovenski komite za vprašanja spremembe podnebja](#)

Pogodbence te konvencije, ki:

priznavajo, da so sprememba podnebja na Zemlji in njeni škodljivi učinki skupna skrb vsega človeštva,

so zaskrbljene, ker človekove dejavnosti znatno povečujejo koncentracijo toplogrednih plinov v ozračju, ker to povečanje stopnjuje naravni učinek tople grede in ker bo to povečanje imelo v povprečju za posledico dodatno segrevanje zemeljske površine in ozračja in lahko škodljivo vpliva na naravne ekosisteme in človeštvo,

opažajo, da največji svetovni delež pretekle in sedanje globalne emisije toplogrednih plinov izvira iz razvitih držav, da je emisija na prebivalca v državah v razvoju še vedno razmeroma nizka, da pa se bo delež globalnih emisij, ki izvirajo iz držav v razvoju, povečeval zaradi socialnih in razvojnih potreb teh držav,

se zavedajo vloge in pomembnosti ponorov in zbiralnikov toplogrednih plinov za kopenske in morske ekosisteme,

opažajo, da je mnogo negotovosti pri napovedih spremembe podnebja, zlasti glede časa njenega učinkovanja, obsega in regionalne razporejenosti,

priznavajo, da globalni pomen spremembe podnebja zahteva najširše možno sodelovanje vseh držav in njihovo udeležbo pri učinkovitem in ustreznem mednarodnem odzivu v skladu z njihovimi skupnimi, vendar različnimi odgovornostmi ob upoštevanju njihovih zmožnosti ter družbenogospodarskih razmer,

se sklicujejo na ustrezne določbe Deklaracije Konference Združenih narodov o človekovem okolju, ki je bila sprejeta v Stockholmu 16. junija 1972,

se sklicujejo tudi na to, da imajo države v skladu z Ustanovno listino Združenih narodov in načeli mednarodnega prava suvereno pravico izkoriščati svoje naravne vire v skladu z lastno okoljsko in razvojno politiko ter odgovornost zagotoviti, da dejavnosti pod njihovo jurisdikcijo ali nadzorom ne povzročajo škode okolju drugih držav ali območjem zunaj meja državne jurisdikcije,

ponovno potrjujejo načelo suverenosti držav pri mednarodnem sodelovanju v zvezi z obravnavanjem spremembe podnebja,

priznavajo, da bi države morale sprejeti učinkovito zakonodajo o varstvu okolja, tako da se bodo okoljski standardi, cilji upravljanja in prednostne naloge izražali v okolju in razvoju, na katere se nanašajo, ter da so standardi, ki se uporabljajo v nekaterih državah, morda neprimerni in so neupravičen gospodarski in družbeni strošek za druge države, zlasti države v razvoju,

se sklicujejo na določbe resolucije Generalne skupščine 44/228, sprejete dne 22. decembra 1989 o Konferenci Združenih narodov o okolju in razvoju, in resolucij 43/53 z dne 6. decembra 1988, 44/207 z dne 22. decembra 1989, 45/212 z dne 21. decembra 1990 in 46/169 z dne 19. decembra 1991 o varstvu podnebja na Zemlji za sedanje in prihodnje generacije človeštva,

se sklicujejo tudi na določbe resolucije Generalne skupščine 44/206 z dne 22. decembra 1989 o morebitnih škodljivih učinkih dviganja morske gladine na otoke in obalna območja, zlasti nizko ležeča obalna območja, in ustrezne določbe resolucije Generalne skupščine 44/172 z dne 19. decembra 1989 o izvajanju Akcijskega načrta za boj proti širjenju puščav,

se nadalje sklicujejo tudi na Dunajsko konvencijo o zaščiti ozonskega plašča, 1985 in Montrealski protokol o snoveh, ki škodljivo delujejo na ozonski plašč, 1987, kot je bil prirejen in dopolnjen 29. junija 1990,

upoštevajo Deklaracijo ministrov Druge svetovne konference o podnebnju, sprejeto 7. novembra 1990,

se zavedajo dragocenega analitičnega dela o spremembi podnebja, ki ga opravljajo mnoge države, in pomembnih prispevkov Svetovne meteorološke organizacije, Programa Združenih narodov za okolje in drugih organov, organizacij in teles sistema Združenih narodov kot tudi drugih mednarodnih in medvladnih teles k izmenjavi dosežkov znanstvenih raziskav in usklajevanju raziskav,

priznavajo, da bodo ukrepi, potrebni za razumevanje in ukvarjanje s spremembo podnebja, okoljsko, družbeno in gospodarsko najučinkovitejši, če bodo temeljili na ustreznih znanstvenih, tehničnih in gospodarskih proučevanjih in bodo vedno znova vrednoteni z vidika novih ugotovitev na teh področjih,

priznavajo, da so lahko različna dejanja za obravnavanje spremembe podnebja sama po sebi gospodarsko upravičena, poleg tega pa lahko pripomorejo k reševanju drugih problemov okolja,

priznavajo tudi potrebo, da razvite države na podlagi jasnih prednostnih nalog takoj prožno ukrepajo in kot prvi korak k vsestransko odzivnim strategijam na globalni, državni in, kjer je to dogovorjeno, tudi regionalni ravni upoštevajo vse toplogredne pline in ob tem primerno upoštevajo njihove relativne prispevke k povečanju učinka tople grede,

nadalje priznavajo, da so nizko ležeče in druge majhne otoške države, države z nizko ležečimi obalnimi območji, izsušenimi in delno izsušenimi območji oziroma območji, ki so izpostavljena poplavam, suši in širjenju puščav, in države v razvoju z občutljivimi gorskimi ekosistemi še posebej občutljive za škodljive učinke spremembe podnebja,

priznavajo posebne težave tistih držav, zlasti držav v razvoju, katerih gospodarstvo je posebej odvisno od pridobivanja, uporabe in izvoza fosilnih goriv, in ki so posledica ukrepov za omejevanje emisije toplogrednih plinov,

potrjujejo, da bi morali biti odzivi na podnebno spremembo celostno usklajeni z družbenim in gospodarskim razvojem, da bi se tako izognili škodljivim učinkom na razvoj, pri čemer je treba v celoti upoštevati legitimne prednostne potrebe držav v razvoju, da bi dosegle trajno gospodarsko rast ter izkoreninile revščino,

priznavajo, da vse države, zlasti države v razvoju, potrebujejo dostop do virov, potrebnih za trajnostni družbeni in gospodarski razvoj; da bi lahko države v razvoju napredovale proti temu cilju, se bo morala njihova poraba energije povečati, pri tem pa je treba upoštevati možnosti za doseganje večje energetske učinkovitosti in v celoti nadzorovati emisijo toplogrednih plinov, vključno z uporabo novih tehnologij, tako da bo ta uporaba gospodarsko in družbeno koristna,

so odločene varovati podnebni sistem za sedanje in prihodnje generacije,

so se sporazumele o naslednjem:

1. člen

DEFINICIJE

Za namene te konvencije:

1. "Škodljivi učinki spremembe podnebja" pomenijo spremembe v stvarnem ali življenjskem okolju, ki so posledica spremembe podnebja, in imajo pomemben škodljiv učinek na sestavo, prožnost ali produktivnost naravnih in upravljanih ekosistemov, na delovanje družbenogospodarskih sistemov ali na človekovo zdravje in blaginjo.

2. "Sprememba podnebja" pomeni spremembo podnebja, ki je nastala neposredno ali posredno zaradi človekovih dejavnosti, ki spreminjajo sestavo zemeljskega ozračja, in se poleg naravne spremembe podnebja opaža v primerljivih časovnih obdobjih.
3. "Podnebni sistem" pomeni celoto ozračja, hidrosfere, biosfere, geosfere ter njihovih medsebojnih učinkovanj.
4. "Emisije" pomenijo izpuščanje toplogrednih plinov in/ali njihovih predhodnikov v ozračje nad določenim območjem in v določenem obdobju.
5. "Toplogredni plini" pomenijo tiste plinske sestavine ozračja, tako naravne kot antropogene, ki absorbirajo in ponovno oddajajo infrardeče sevanje.
6. "Regionalna organizacija za gospodarsko povezovanje" pomeni organizacijo, ki jo ustanovijo suverene države določene regije in ima pristojnosti v zadevah, ki jih ureja ta konvencija ali njeni protokoli, ter je v skladu s svojo notranjo ureditvijo ustrezno pooblaščen, da podpiše, ratificira, sprejme, odobri ali pristopi k omenjenim instrumentom.
7. "Zbiralnik" pomeni eno ali več sestavin podnebnega sistema, kjer je shranjen toplogredni plin ali njegov predhodnik.
8. "Ponor" pomeni katerikoli proces, dejavnost ali mehanizem, ki odstranjuje toplogredni plin, aerosol ali predhodnik toplogrednega plina iz ozračja.
9. "Vir" pomeni kateri koli proces ali dejavnost, ki izpušča toplogredni plin, aerosol ali predhodnik toplogrednega plina v ozračje.

2. člen

CILJ

Končni cilj te konvencije in vseh z njo povezanih pravnih instrumentov, ki jih lahko sprejme Konferenca pogodbenic, je v skladu z njenimi določili doseči ustalitev koncentracije toplogrednih plinov v ozračju na takšni ravni, ki bo preprečila nevarno antropogeno poseganje v podnebni sistem. Ta raven naj bi bila dosežena v takšnem časovnem obdobju, ki ekosistemom dovoljuje naravno prilagoditev spremembi podnebja, ki zagotavlja, da ne bo ogroženo pridobivanje hrane, in ki omogoča trajnostni gospodarski razvoj.

3. člen

NAČELA

Pogodbenice se pri svojih dejanjih za doseganje cilja te konvencije in izpolnjevanje njenih določb ravnaajo med drugim po naslednjih načelih:

1. Pogodbenice naj varujejo podnebni sistem v dobro sedanje in prihodnjih generacij človeštva na temelju pravičnosti in v skladu s svojimi skupnimi, vendar različnimi odgovornostmi in njihovimi zmožnostmi. Glede na to naj bodo razvite države pogodbenice vodilne v boju proti spremembi podnebja in njenim škodljivim učinkom.
2. Vsa pozornost naj bo posvečena posebnim potrebam in posebnim okoliščinam pogodbenic držav v razvoju, še zlasti tistim, ki so posebej občutljive za škodljive učinke spremembe podnebja, in tistim, ki bodo zaradi konvencije nesorazmerno ali čezmerno obremenjene.
3. Pogodbenice naj sprejmejo vnaprejšnje ukrepe, da bi predvidele, preprečile ali kar najbolj zmanjšale vzroke spremembe podnebja in ublažile njene škodljive učinke. Kadar grozi resna ali nepopravljiva škoda, pomanjkanje popolne znanstvene zanesljivosti ne bi smel biti razlog za odlaganje teh ukrepov. Pri tem naj bodo politike in

ukrepi, ki se nanašajo na spremembo podnebja, stroškovno učinkoviti, tako da se globalne koristi zagotovijo ob najnižjih možnih stroških. Za doseg tega naj takšne politike in ukrepi Upoštevajo različne družbene in gospodarske razmere, naj bodo vsestranske, zajemajo naj vse pomembne vire, ponore in zbiralnike toplogrednih plinov ter prilagoditve in naj vključujejo vse gospodarske panoge. Pogodbenice lahko medsebojno sodelujejo pri prizadevanjih, ki se nanašajo na spremembo podnebja.

4. Pogodbenice imajo pravico spodbujati trajnostni razvoj in naj to uresničujejo. Politike in ukrepi za varovanje podnebne sistema pred spremembami, ki jih povzroča človek, naj ustrezajo posebnim razmeram vsake pogodbenice in naj bodo vključeni v državne razvojne programe ob upoštevanju, da je razvoj gospodarstva nujen za sprejem ukrepov, ki se nanašajo na spremembo podnebja.

5. Pogodbenice naj sodelujejo pri pospeševanju podpornega in odprtega mednarodnega gospodarskega sistema, ki bo vodil k trajnostni gospodarski rasti in razvoju v vseh pogodbenicah, zlasti pogodbenicah državah v razvoju, in jim tako omogočal boljše možnosti za premagovanje problemov, ki jih povzroča sprememba podnebja. Ukrepi, tudi enostranski, za boj proti spremembi podnebja, naj ne bodo sredstvo samovoljne ali neupravičene diskriminacije ali prikritih omejitev v mednarodni trgovini.

4. člen

OBVEZNOSTI

1. Pogodbenice ob upoštevanju svojih skupnih, vendar različnih odgovornosti in svojih posebnih državnih in regionalnih razvojnih prednosti, ciljev in okoliščin:

(a) razvijajo, občasno posodablajo, objavljajo ter Konferenci pogodbenic v skladu z 12. členom omogočajo vpogled v državne sezname antropogenih emisij iz virov in vseh po ponorih odstranjenih toplogrednih plinov, ki jih ne nadzira Montrealski protokol, z uporabo primerljivih metodologij, ki jih sprejme Konferenca pogodbenic;

(b) oblikujejo, izvajajo, objavljajo in redno posodablajo državne in, kjer je to potrebno tudi regionalne programe ukrepov za ublažitev spremembe podnebja glede na antropogene emisije iz virov ter po ponorih odstranjenih vseh toplogrednih plinov, ki jih ne nadzira v Montrealski protokol, in ukrepe, s katerimi bodo olajšale ustrezno prilagoditev spremembi podnebja;

(c) spodbujajo in sodelujejo pri razvoju, uporabi, širjenju in prenosu tehnologij, običajnih delovnih postopkov in procesov, ki nadzirajo, zmanjšujejo ali preprečujejo antropogene emisije toplogrednih plinov, ki jih ne nadzira Montrealski protokol, v vseh pomembnih panogah, vključno z energetiko, prometom, industrijo, kmetijstvom, gozdarstvom in ravnanjem z odpadki;

(d) spodbujajo trajnostno upravljanje ter spodbujajo in sodelujejo pri ohranitvi in izboljšanju, kot je primerno, ponorov in zbiralnikov vseh toplogrednih plinov, ki jih ne nadzira Montrealski protokol, vključno z biomaso, gozdovi in oceani ter z drugimi kopenskimi, obalnimi in morskimi ekosistemi;

(e) sodelujejo pri pripravah za prilagajanje vplivom spremembe podnebja; razvijajo in izpopolnjujejo ustrezne in celovite načrte za upravljanje obalnih območij, vodnih virov in kmetijstva ter za zaščito in sanacijo območij, zlasti v Afriki, ki so jih prizadeli suša, širjenje puščav ali poplave;

(f) v največji možni meri upoštevajo spremembo podnebja v družbeni, gospodarski in okoljski politiki ter dejanjih in uporabljajo pri projektih ali ukrepih za zmanjšanje spremembe podnebja ali prilagoditev nanjo primerne metode, na primer presojo vplivov, ki bodo oblikovane in določene na državni ravni z namenom čim bolj zmanjšati škodljive učinke na gospodarstvo, zdravje in kakovost okolja;

(g) spodbujajo in sodelujejo pri znanstvenih, tehnoloških, tehničnih, družbeno-gospodarskih in drugih raziskavah, sistematičnem spremljanju in razvoju podatkovnih zbirk, ki se nanašajo na podnebni sistem in so namenjene izboljšanju razumevanja in zmanjšanju oziroma odstranitvi preostalih negotovosti glede vzrokov, učinkov, obsega in časa nastopa spremembe podnebja ter gospodarskih in družbenih posledic različnih odzivnih strategij;

(h) spodbujajo in sodelujejo pri celoviti, odprti in hitri izmenjavi pomembnih znanstvenih, tehnoloških, tehničnih, družbenogospodarskih in pravnih informacij, ki se nanašajo na podnebni sistem in spremembo podnebja ter gospodarske in socialne posledice različnih odzivnih strategij;

(i) spodbujajo in sodelujejo pri izobraževanju, usposabljanju in ozaveščanju javnosti o spremembi podnebja ter spodbujajo najširše sodelovanje v tem procesu, vključno z nevladnimi organizacijami; in

(j) sporočajo Konferenci pogodbenic informacije o izvajanju konvencije v skladu z 12. členom te konvencije.

2. Razvite države pogodbenice in druge pogodbenice konvencije iz aneksa I se izrecno zavezujejo, da:

(a) vsaka od teh pogodbenic sprejme državno / politiko in ustrezne ukrepe za ublažitev spremembe podnebja z omejevanjem antropogenih emisij toplogrednih plinov ter z zaščito in izboljšanjem ponorov in zbiralnikov toplogrednih plinov. Te politike in ukrepi bodo pokazali, da razvite države prevzemajo vodstvo pri spreminjanju dolgoročnih trendov antropogenih emisij v skladu s ciljem konvencije; pri tem priznavajo, da bi vrnitev antropogenih emisij ogljikovega dioksida in drugih toplogrednih plinov, ki jih ne nadzira Montrealski protokol, na prejšnje ravni do konca tega desetletja prispevala k takšni spremembi ob upoštevanju razlik v izhodiščih in pristopih pogodbenic, njihove gospodarske strukture in razpoložljive vire, potrebe po ohranitvi trdne in trajnostne gospodarske rasti, razpoložljivih tehnologij in drugih individualnih okoliščin kot tudi potrebe po pravičnih in ustreznih prispevkih vsake pogodbenice h globalnim prizadevanjem za uresničitev tega cilja. Te pogodbenice lahko uresničujejo take politike in ukrepe skupaj z drugimi pogodbenicami in lahko pomagajo drugim pogodbenicam pri uresničevanju ciljev konvencije, zlasti tistih, ki so navedeni v tej točki;

(b) da bi pospešile napredek v ta namen, vsaka od teh držav pogodbenic v skladu z 12. členom sporoči v šestih mesecih od dneva, ko zanjo konvencija začne veljati, in potem občasno podrobne informacije o svojih politikah in ukrepih, ki se nanašajo na točko (a) tega odstavka, kot tudi o svojih doseženih predvidenih antropogenih emisijah iz virov in odstranjevanj po ponorih toplogrednih plinov, ki jih ne nadzira Montrealski protokol, za obdobje, določeno v točki (a), in to s ciljem, da posamezno ali skupno vrnejo antropogene emisije ogljikovega dioksida in drugih toplogrednih plinov, ki jih ne nadzira Montrealski protokol, na ravni iz leta 1990. Te informacije bo pregledala Konferenca pogodbenic na prvem zasedanju in nato občasno v skladu s 7. členom;

(c) pri izračunavanju emisij iz virov in odstranjevanj po ponorih toplogrednih plinov za namene iz točke (b) tega odstavka naj se upoštevajo najboljše razpoložljiva znanstvena spoznanja, vključno z učinkovito zmogljivostjo ponorov in s posamičnimi prispevki teh plinov k spremembi podnebja. Konferenca pogodbenic obravnava in odobri metodologije za ta izračunavanja na svojem prvem zasedanju in jih potem redno pregleduje;

(d) Konferenca pogodbenic na svojem prvem zasedanju prouči ustreznost točk (a) in (b) tega odstavka z vidika najboljših razpoložljivih znanstvenih informacij in ocen spremembe podnebja in njenih učinkov kot tudi ustreznih tehničnih, družbenih in gospodarskih informacij. Na tej podlagi Konferenca pogodbenic sprejme primerne ukrepe, ki lahko vključujejo tudi sprejem amandmajev k obveznostim v točkah (a) in (b) tega odstavka. Konferenca pogodbenic na svojem prvem zasedanju sprejme tudi odločitve o merilih za skupno izvajanje, kot izhaja iz točke (a) tega odstavka. Točki (a) in (b) morata biti drugič pregledani najkasneje do 31. decembra 1998 in zatem v rednih obdobjih, ki jih določi Konferenca pogodbenic, dokler ne bo uresničen cilj te konvencije;

(e) vsaka od teh pogodbenic:

(i) z drugimi takimi pogodbenicami na primeren način usklajuje ustrezne gospodarske in upravne instrumente, izdelane za uresničitev cilja konvencije; in

(ii) določa in občasno pregleduje lastno politiko in prakso, ki spodbujata dejavnosti za doseganje višjih ravni antropogenih emisij toplogrednih plinov, ki jih ne nadzira Montrealski protokol, kot bi bile sicer dosežene;

(f) Konferenca pogodbenic najkasneje do 31. decembra 1998 pregleda razpoložljive informacije, z namenom da se po potrebi odloči za ustrezne amandmaje k seznamom v aneksih I in II, in to s privolitvijo pogodbenice, ki jo to zadeva;

(g) vsaka pogodbenica, ki ni vključena v aneks I, lahko v listini o ratifikaciji, sprejemu, odobriti ali pristopu ali kadar koli kasneje obvesti depozitarja, da namerava sprejeti obveznosti iz točk (a) in (b) tega odstavka. Depozitar o vsaki taki sprejeti notifikaciji obvesti druge podpisnice in pogodbenice.

3. Razvite države pogodbenice in druge razvite pogodbenice, vključene v aneks II, priskrbijo nove in dodatne finančne vire za pokritje vseh dogovorjenih stroškov pogodbenic držav v razvoju v skladu s svojimi obveznostmi, naštetimi v prvem odstavku 12. člena. Zagotoviti morajo tudi takšne finančne vire, vključno s tistimi za prenos tehnologije, ki jih pogodbenice države v razvoju potrebujejo, da bi lahko pokrile vse dogovorjene povečane stroške, nastale pri izvajanju ukrepov iz prvega odstavka tega člena in ki so dogovorjeni med pogodbenico državo v razvoju in mednarodnim subjektom ali subjekti iz 11. člena in v skladu z njim. Pri izpolnjevanju teh obveznosti je treba upoštevati potrebo po ustreznosti in predvidljivosti denarnih sredstev pri njihovem dotoku ter pomen primerne porazdelitve bremena med razvite države pogodbenice.

4. Razvite države pogodbenice in druge razvite pogodbenice, vključene v aneks II, morajo prav tako pomagati pogodbenicam državam v razvoju, ki so posebej občutljive za škodljive učinke spremembe podnebja, pri pokrivanju stroškov prilagajanja tem škodljivim učinkom.

5. Razvite države pogodbenice in druge razvite pogodbenice, vključene v aneks II, storijo vse potrebno in primerno za spodbujanje, lažjanje in financiranje prenosa ali dostopa do okolju prijaznih tehnologij ter do znanja in izkušenj drugim pogodbenicam, zlasti pogodbenicam državam v razvoju, da jim tako omogočijo izvajanje določil konvencije. V tem procesu razvite države pogodbenice podpirajo razvoj in napredek lastnih zmogljivosti in tehnologij pogodbenic držav v razvoju. Tudi druge pogodbenice in organizacije lahko glede na svoje zmožnosti prispevajo k lažšanju prenosa takšnih tehnologij.

6. Konferenca pogodbenic dovoljuje pogodbenicam iz aneksa I, ki so na prehodu v tržno gospodarstvo, določeno stopnjo prožnosti pri izpolnjevanju njihovih obveznosti iz drugega odstavka tega člena, da bi izboljšale svoje zmožnosti odzivanja na spremembo podnebja, vključno s preteklo ravnijo antropogenih emisij toplogrednih plinov, izbrano kot osnovo, ki jih ne nadzira Montrealski protokol.

7. Obseg učinkovitega izpolnjevanja obveznosti iz konvencije pogodbenic držav v razvoju bo odvisen od učinkovitega izpolnjevanja teh obveznosti razvitih držav pogodbenic glede na finančne vire in prenos tehnologije. Pri tem pa je treba dosledno upoštevati, da sta gospodarski in družben razvoj ter odprava revščine prvi in najpomembnejši prednostni nalogi pogodbenic držav v razvoju.

8. Pri izpolnjevanju obveznosti iz tega člena pogodbenice namenjajo posebno pozornost temu, katera dejanja, ki izhajajo iz konvencije, so potrebna, vključno s financiranjem, zavarovanjem in prenosom tehnologije, da bi se odzvale posebnim potrebam in skrbem pogodbenic držav v razvoju zaradi škodljivih učinkov spremembe podnebja in/ali vpliva izvajanja ukrepov, potrebnih zlasti v:

- (a) majhnih otoških državah;
- (b) državah z nizko ležečimi obalnimi območji;
- (c) državah z izsušenimi in delno izsušenimi območji, gozdnatimi območji in območji, izpostavljenimi propadanju gozdov;
- (d) državah z območji, izpostavljenimi naravnim nesrečam;
- (e) državah z območji, izpostavljenimi suši in širjenju puščav;
- (f) državah z območji močnega urbanega onesnaževanja ozračja;
- (g) državah z občutljivimi ekosistemi, vključno z gorskimi ekosistemi;
- (h) državah, katerih gospodarstva so močno odvisna od dohodka iz proizvodnje, predelave ter izvoza in/ali porabe fosilnih goriv in z njimi povezanih energetske intenzivnih proizvodov; in

- (i) državah brez izhoda na morje in tranzitnih državah.

Konferenca pogodbenic lahko sprejme ustrezne ukrepe v skladu s tem odstavkom.

9. Pogodbenice pri financiranju in prenosu tehnologije v celoti upoštevajo posebne potrebe in razmere najmanj razvitih držav.

10. Pogodbenice v skladu z 10. členom pri izpolnjevanju obveznosti iz konvencije upoštevajo razmere tistih pogodbenic, zlasti držav v razvoju, katerih gospodarstvo je občutljivo za škodljive posledice izvajanja ukrepov, ki se nanašajo na spremembo podnebja. To velja zlasti za pogodbenice, katerih gospodarstva so v veliki meri odvisna od dohodka, ki izvira iz proizvodnje, predelave ter izvoza in/ali porabe fosilnih goriv in z njimi povezanih energetsko intenzivnih proizvodov in/ali uporabe fosilnih goriv, zaradi česar imajo resne težave pri prehodu k alternativnim rešitvam.

5. člen

RAZISKOVANJE IN SISTEMATIČNO OPAZOVANJE

Pri izpolnjevanju svojih obveznosti iz točke (g) prvega odstavka 4. člena pogodbenice:

- (a) podpirajo in ustrezno nadalje razvijajo mednarodne in medvladne programe ter mreže ali organizacije, ki se ukvarjajo z določanjem, vodenjem, presojanjem in financiranjem raziskovanja, zbiranja podatkov in sistematičnega opazovanja, ob upoštevanju potrebe po zmanjšanju podvajanja teh prizadevanj na najmanjšo možno mero;
- (b) podpirajo mednarodna in medvladna prizadevanja za krepitev sistematičnega opazovanja in državnih znanstvenih in tehničnih raziskovalnih zmogljivosti in sposobnosti, zlasti v državah v razvoju, ter spodbujajo dostop do podatkov in analiz ter njihovo izmenjavo z območij zunaj meja državne jurisdikcije; in
- (c) upoštevajo posebne težave in potrebe držav v razvoju ter sodelujejo pri izboljšanju njihovih lastnih zmogljivosti in sposobnosti sodelovati pri prizadevanjih, omenjenih v točkah (a) in (b) tega člena.

6. člen

IZOBRAŽEVANJE, USPOSABLJANJE IN OZAVEŠČANJE JAVNOSTI

Pri izpolnjevanju obveznosti iz točke (i) prvega odstavka 4. člena pogodbenice:

- (a) glede na svoje zmožnosti spodbujajo in omogočajo na državnih in, kjer je to potrebno, na subregionalni in regionalni ravni ter v skladu z državnimi zakoni in predpisi:
  - (i) razvoj in izvajanje izobraževalnih programov in programov ozaveščanja javnosti o spremembi podnebja ter njenih učinkih;
  - (ii) dostop javnosti do podatkov o spremembi podnebja ter njenih učinkih;
  - (iii) sodelovanje javnosti pri obravnavanju spremembe podnebja ter njenih učinkov in pri razvijanju ustreznega ukrepanja; in
  - (iv) usposabljanje znanstvenega, tehničnega in vodstvenega osebja;
- (b) na mednarodni ravni in, kjer je to primerno, s pomočjo obstoječih teles spodbujajo in sodelujejo pri:
  - (i) pripravi in izmenjavi gradiva za izobraževanje in ozaveščanje javnosti o spremembi podnebja ter njenih učinkih; in

- (ii) razvoju in izvajanju programov izobraževanja in usposabljanja, vključno s krepitvijo državnih ustanov in izmenjavo ali gostovanjem osebja za izobraževanje strokovnjakov na tem področju, zlasti v državah v razvoju.

7. člen

KONFERENCA POGODBENIC

1. Ustanovi se Konferenca pogodbenic.

2. Konferenca pogodbenic kot najvišje telo te konvencije redno pregleduje izvajanje konvencije in vseh z njo povezanih pravnih instrumentov, ki jih Konferenca pogodbenic lahko sprejme, in v okviru svojih pooblastil sprejema odločitve, potrebne za učinkovito izvajanje konvencije. S tem namenom:

- (a) občasno proučuje obveznosti pogodbenic in institucionalne dogovore v okviru konvencije ter glede na cilj konvencije proučuje izkušnje, pridobljene z njenim izvajanjem, in razvoj znanstvenega in tehnološkega znanja;
- (b) spodbuja in omogoča izmenjavo informacij o ukrepih, ki so jih sprejele pogodbenice, v zvezi s spremembo podnebja ter njenimi učinki ob upoštevanju različnih okoliščin, odgovornosti in sposobnosti pogodbenic ter njihove obveznosti iz konvencije;
- (c) omogoča na zahtevo dveh ali več pogodbenic usklajevanje ukrepov, ki so jih sprejele, v zvezi s spremembo podnebja ter njenimi učinki ob upoštevanju različnih okoliščin, odgovornosti in sposobnosti pogodbenic ter njihovih obveznosti iz konvencije;
- (d) v skladu s ciljem in določbami konvencije spodbuja in usmerja razvoj ter občasno izboljšuje primerljive metodologije, ki jih sprejme Konferenca pogodbenic, med drugim za pripravo seznamov emisij toplogrednih plinov po virih in odstranjevanja po ponorih in za vrednotenje učinkovitosti ukrepov, ki bi omejili emisije in pospešili odstranjevanje teh plinov;
- (e) presodi na podlagi vseh informacij, ki so ji na voljo v skladu z določbami konvencije, kako pogodbenice izvajajo konvencijo, vsestranske učinke ukrepov, sprejetih v skladu s konvencijo, zlasti okoljskih, gospodarskih in družbenih, kot tudi njihovih skupnih učinkov in napredek pri doseganju cilja konvencije;
- (f) obravnava in sprejema redna poročila o izvajanju konvencije in zagotavlja njihovo objavo;
- (g) daje priporočila o vseh zadevah, potrebnih za izvajanje konvencije;
- (h) išče načine zbiranja finančnih virov v skladu s 3., 4., in 5. odstavkom 4. člena ter z 11. členom;
- (i) ustanovi takšna pomožna telesa, za katera meni, da so potrebna za izvajanje konvencije;
- (j) pregleduje poročila svojih pomožnih teles in jih usmerja;
- (k) soglaša in s konsenzom sprejema poslovnike in finančna pravila za svoje delovanje in za delovanje pomožnih teles;
- (l) išče in uporablja, kjer je to primerno, storitve in sodelovanje ter informacije pristojnih mednarodnih organizacij in medvladnih ter nevladnih teles; in
- (m) opravlja druge naloge, potrebne za doseganje cilja konvencije in drugih nalog, ki so ji določene s konvencijo.

3. Konferenca pogodbenic na svojem prvem zasedanju sprejme svoj poslovnik in poslovnike za delovanje pomožnih teles, ustanovljenih s to konvencijo, ki vsebujejo postopke odločanja o zadevah, ki še niso zajete v

konvenciji. Taki postopki lahko vključujejo posebej določeno večino glasov, potrebno za sprejem posameznih odločitev.

4. Prvo zasedanje Konference pogodbenic skliče začasni sekretariat, omenjen v 21. členu, do zasedanja pa mora priti najkasneje v enem letu od dne začetka veljavnosti konvencije. Potem potekajo redna zasedanja Konference pogodbenic vsako leto, razen če Konferenca pogodbenic ne določi drugače.

5. Izredna zasedanja Konference pogodbenic se skličejo takrat, ko Konferenca meni, da je to potrebno, ali pa na pisno zahtevo katere koli pogodbenice, s tem da to zahtevo v šestih mesecih, potem ko jo je sekretariat posredoval pogodbenicam, podpre vsaj ena tretjina pogodbenic.

6. Organizacija Združenih narodov, njene specializirane agencije in Mednarodna agencija za atomsko energijo kot tudi vse države članice le-teh ali opazovalke, ki pa niso pogodbenice konvencije, so lahko zastopane na zasedanjih Konference pogodbenic kot opazovalke. Vsako telo ali agencija, bodisi državno ali mednarodno, vladno ali nevladno, usposobljeno za zadeve, ki jih ureja konvencija, in ki je obvestilo sekretariat o svoji želji, da bi bilo zastopano na zasedanju Konference pogodbenic kot opazovalec, lahko to postane, če temu ne nasprotuje vsaj ena tretjina prisotnih pogodbenic. Za sprejem in sodelovanje opazovalca veljajo pravila postopka, ki jih sprejme Konferenca pogodbenic.

8. člen

SEKRETARIAT

1. Ustanovi se sekretariat.

2. Naloge sekretariata so:

- (a) pripravljati zasedanja Konference pogodbenic in njenih pomožnih teles, ustanovljenih v skladu s konvencijo, ter jim zagotavljati storitve, ki jih potrebujejo;
- (b) zbirati in posredovati prejeta poročila;
- (c) pomagati pogodbenicam, zlasti pogodbenicam državam v razvoju na njihovo zahtevo, pri zbiranju in posredovanju informacij v skladu z določili konvencije;
- (d) pripraviti poročila o svojih dejavnostih in jih predložiti Konferenci pogodbenic;
- (e) zagotoviti potrebno usklajenost s sekretariati drugih ustreznih mednarodnih teles;
- (f) sklepati pod vodstvom Konference pogodbenic takšne upravne in pogodbene aranžmaje, ki so potrebni za učinkovito opravljanje njegovih nalog; in
- g) opravljati druge naloge sekretariata, določene s konvencijo in njenimi protokoli, ter tiste druge naloge, ki jih določi Konferenca pogodbenic.

3. Konferenca pogodbenic na svojem prvem zasedanju imenuje stalni sekretariat in pripravi vse potrebno za njegovo delovanje.

9. člen

POMOŽNO TELO ZA ZNANSTVENO IN TEHNOLOŠKO SVETOVANJE

1. Ustanovi se pomožno telo za znanstveno in tehnološko svetovanje, ki daje Konferenci pogodbenic in po potrebi drugim pomožnim telesom pravočasne informacije in nasvete o znanstvenih in tehnoloških zadevah v zvezi s konvencijo. V tem telesu lahko sodelujejo vse pogodbenice in je multidisciplinarno. Sestavljeno je iz

vladnih predstavnikov, usposobljenih za posamezna strokovna področja. Telo redno poroča Konferenci pogodbenic o vseh vidikih svojega dela.

2. Pod vodstvom Konference pogodbenic in ob naslonitvi na že obstoječa pristojna mednarodna telesa to telo:

- (a) proučuje stanje znanstvenih spoznanj o spremembi podnebja in njenih učinkih;
- (b) pripravlja znanstvene ocene učinkov ukrepov za izvajanje konvencije;
- (c) ugotavlja izboljšane, učinkovite in sodobne tehnologije ter znanja in izkušnje in svetuje načine in sredstva za pospeševanje razvoja in/ali prenosa takšnih tehnologij;
- (d) svetuje v zvezi z znanstvenimi programi, mednarodnim sodelovanjem pri raziskovanju in razvoju na področju spremembe podnebja kot tudi v zvezi z načini ter sredstvi podpore graditvi lastnih zmogljivosti v državah v razvoju; in
- (e) se odziva na znanstvena, tehnološka in metodološka vprašanja, ki mu jih lahko zastavijo Konferenca pogodbenic in njena pomožna telesa.

3. Konferenca pogodbenic lahko določi še druge naloge in zadolžitve tega telesa.

10. člen

POMOŽNO TELO ZA IZVAJANJE

1. Ustanovi se pomožno telo za izvajanje z nalogo pomagati Konferenci pogodbenic pri ocenah in pregledu učinkovitega izvajanja konvencije. V tem telesu lahko sodelujejo vse pogodbenice in je sestavljeno iz vladnih predstavnikov, strokovnjakov za zadeve v zvezi s spremembo podnebja.

Redno poroča Konferenci pogodbenic o vseh vidikih svojega dela.

2. Pod vodstvom Konference pogodbenic to telo:

- (a) proučuje informacije, posredovane v skladu s prvim odstavkom 12. člena, da se presodi vsestranski skupni učinek ukrepov pogodbenic z vidika najnovejših znanstvenih ugotovitev o spremembi podnebja;
- (b) proučuje informacije, posredovane v skladu z drugim odstavkom 12. člena, da bi Konferenci pogodbenic pomagalo pregledovati zahteve iz točke (d) drugega odstavka 4. člena; in
- (c) po potrebi pomaga Konferenci pogodbenic pri pripravi in izvajanju njenih odločitev.

11. člen

FINANČNI MEHANIZEM

1. Določi se mehanizem za zagotavljanje finančnih virov na podlagi subvencij ali koncesij, vključno s prenosom tehnologije. Deluje pod vodstvom Konference pogodbenic in ji je odgovoren. Konferenca pogodbenic določala njegovo politiko, prednostne programe in kvalifikacijska merila, povezana s to konvencijo. Njegovo izvajanje je zaupano enemu ali več obstoječim mednarodnim subjektom.

2. V finančnem mehanizmu so pravično in uravnoteženo zastopane vse pogodbenice v okviru preglednega sistema upravljanja.

3. Konferenca pogodbenic in subjekt oziroma subjekti, ki jim je zaupano upravljanje finančnega mehanizma, se dogovorijo o načinih uresničevanja zgornjih odstavkov, kar vključuje:

- (a) načine, s katerimi se zagotovi, da bodo financirani projekti, ki se nanašajo na spremembo podnebja, v skladu s politikami, prednostnimi programi in kvalifikacijskimi merili, ki jih določi Konferenca pogodbenic;
- (b) načine, s katerimi bo lahko določena odločitev o financiranju preverjena z vidika teh politik, prednostnih programov in kvalifikacijskih meril;
- (c) zagotavljanje rednih poročil subjekta ali subjektov Konferenci pogodbenic o postopkih financiranja, kar je v skladu z zahtevo po odgovornosti, omenjeni v prvem odstavku tega člena; in
- (d) predvidljivo in določljivo odločitev o potrebnih in razpoložljivih sredstvih za financiranje izvajanja konvencije ter o pogojih, pod katerimi bodo ta sredstva občasno pregledana.

4. Konferenca pogodbenic na svojem prvem zasedanju pripravi vse potrebno za izvajanje zgornjih določil, pri tem pregleda in upošteva začasno ureditev, omenjeno v tretjem odstavku 21. člena, ter odloči, ali naj začasna ureditev še naprej velja. V štirih letih po tem Konferenca pregleda finančni mehanizem in sprejme ustrezne ukrepe.

5. Razvite države pogodbenice lahko pogodbenicam državam v razvoju preskrbijo tudi finančne vire za izvajanje konvencije po dvostranskih, regionalnih ali drugih mnogostranskih poteh.

12. člen

OBVEŠČANJE V ZVEZI Z IZVAJANJEM

1. V skladu s prvim odstavkom 4. člena vsaka pogodbenica po sekretariatu posreduje Konferenci pogodbenic naslednje elemente informacij:

- (a) državni seznam antropogenih emisij po virih in odstranjevanja po ponorih vseh toplogrednih plinov, ki jih ne nadzira Montrealski protokol, v takem obsegu, kot ji dopuščajo njene zmogljivosti, z uporabo primerjalnih metodologij, ki jih odobri Konferenca pogodbenic;
- (b) splošen opis ukrepov, ki jih sprejeme ali predvidi pogodbenica za izvajanje konvencije; in
- (c) katere koli druge informacije, za katere pogodbenica meni, da so pomembne za doseganje cilja konvencije in primerne za vključitev v njeno sporočilo in, če je to možno, vključno z gradivom, ustreznim za izračunavanje trendov globalnih emisij.

2. Vsaka razvita država pogodbenica in vsaka druga pogodbenica iz aneksa I vključi v svoje sporočilo naslednje elemente informacij:

- (a) podroben opis politik in ukrepov, ki jih je sprejela za izpolnjevanje svojih obveznosti iz točk (a) in (b) drugega odstavka 4. člena; in
- (b) posebno oceno učinkov, ki jih bodo politike in ukrepi iz prejšnje točke imeli na antropogene emisije po virih in odstranjevanja po ponorih toplogrednih plinov v obdobju, omenjenem v točki (a) drugega odstavka 4. člena.

3. Dodatno vse razvite države pogodbenice in vse druge razvite pogodbenice iz aneksa II vključijo podrobnosti o ukrepih, sprejetih v skladu s tretjim, četrtem in petim odstavkom 4. člena.

4. Pogodbenice države v razvoju lahko prostovoljno predlagajo projekte za financiranje, vključno s posebnimi tehnologijami, snovmi, opremo, tehnikami ali običajnimi delovnimi postopki, potrebnimi za izvedbo teh projektov, po možnosti skupaj z oceno vseh dodatnih stroškov zmanjšanja emisij, povečanja odstranjevanja toplogrednih plinov kot tudi oceno posledičnih koristi.

5. Vsaka razvita država pogodbenica in vsaka druga pogodbenica iz aneksa I posreduje svoje prvo sporočilo v šestih mesecih od dne, ko konvencija začne zanj veljati. Vsaka druga pogodbenica, ki ni vključena v ta seznam

aneksa I, posreduje svoje prvo sporočilo v treh letih po datumu, ko konvencija začne zanjo veljati ali ko bo ima na voljo finančne vire, v skladu s tretjim odstavkom 4. člena. Najmanj razvite države pogodbenice lahko posredujejo svoja prva sporočila po svoji presoji. Pogostost nadaljnjih sporočil za vse pogodbenice določi Konferenca pogodbenic ob upoštevanju različnega časovnega razporeda, določenega s tem odstavkom.

6. Informacije, ki jih bodo v skladu s tem členom posredovale pogodbenice, sekretariat čim prej posreduje Konferenci pogodbenic in tistim pomožnim telesom, ki jih te informacije zadevajo. Po potrebi Konferenca pogodbenic postopke obveščanja nadalje prouči.

7. Od svojega prvega zasedanja dalje Konferenca pogodbenic na podlagi zahteve poskrbi za zagotavljanje tehnične in finančne pomoči pogodbenicam državam v razvoju, za sestavljanje in posredovanje informacij v skladu s tem členom kot tudi za opredelitev tehničnih in finančnih potreb, povezanih s predlaganimi projekti in ustreznimi ukrepi, v skladu s 4. členom. Takšno pomoč lahko dajejo druge pogodbenice, pristojne mednarodne organizacije in sekretariat.

8. Katera koli skupina pogodbenic lahko v skladu s smernicami Konference pogodbenic in po predhodnem obvestilu Konference pogodbenic posreduje skupno sporočilo o izpolnjevanju obveznosti iz tega člena, vendar mora tako sporočilo vsebovati informacijo o izpolnjevanju obveznosti iz konvencije za vsako posamezno pogodbenico posebej.

9. Informacijo, ki jo prejme sekretariat, pogodbenica pa jo v skladu z merili, ki jih določi Konferenca pogodbenic, označi kot zaupno sekretariat vključi v celoto tako, da zaščiti njeno zaupnost, preden je dostopna kateremu koli telesu, ki se ukvarja s posredovanjem in pregledovanjem informacij.

10. Glede na prejšnji odstavek in brez poseganja v pravico katere koli pogodbenice, da kadar koli javno objavi svoje sporočilo, sekretariat objavi sporočila pogodbenic v skladu s tem členom takrat, ko so predložena Konferenci pogodbenic.

13. člen

REŠEVANJE VPRAŠANJ O IZVAJANJU

Konferenca pogodbenic na svojem prvem zasedanju prouči možnost ustanovitve mnogostranskega posvetovalnega postopka, ki je pogodbenicam na njihovo zahtevo na voljo za reševanje vprašanj o izvajanju konvencije.

14. člen

REŠEVANJE SPOROV

1. V primeru spora med katerima koli dvema ali več pogodbenicami glede razlage ali uporabe konvencije si morajo te pogodbenice prizadevati rešiti spor s pogajanjem ali na kakšen drug miren način po svoji izbiri.

2. Ko ratificira, sprejme, odobri ali pristopi h konvenciji ali kadar koli kasneje lahko pogodbenica, ki ni regionalna organizacija za gospodarsko povezovanje, predloži depozitarju pisni instrument, v katerem izjavlja, da spor o razlagi ali uporabi konvencije obvezno priznava ipso facto in sprejema brez posebnega sporazuma s katero koli pogodbenico, ki sprejme isto obveznost:

(a) predložitev spora v obravnavo Meddržavnemu sodišču in/ali

(b) arbitražo v skladu s postopki, ki naj bi jih takoj, ko bo to mogoče, sprejela Konferenca pogodbenic v aneksu o arbitraži.

Pogodbenica regionalna organizacija za gospodarsko povezovanje lahko da izjavo z enakim učinkom glede na arbitražo in v skladu s postopki, omenjenimi v točki (b) tega odstavka.

3. Izjava iz drugega odstavka tega člena velja, dokler ji ne poteče veljavnost v skladu z njenimi določbami ali do preteka treh mesecev od deponiranja pisnega obvestila o njenem preklicu pri depozitarju.

4. Nova izjava, sporočilo o preklicu ali potek veljavnosti izjave nikakor ne smejo vplivati na postopke, ki potekajo pred Meddržavnim sodiščem ali arbitražnim sodiščem, če se stranke v sporu ne dogovorijo drugače.

5. Če dvanajst mesecev po obvestilu ene pogodbenice drugi o obstoju spora med njima prizadeti pogodbenici nista sposobni rešiti spora s sredstvi, omenjenimi v prvem odstavku tega člena, se spor na zahtevo katere koli stranke v sporu ob upoštevanju postopka iz drugega odstavka tega člena predloži v spravní postopek.

6. Spravna komisija se ustanovi na zahtevo ene od strank v sporu. Komisijo sestavljajo enako število članov, ki jih imenuje vsaka stranka v sporu, in predsednik, ki ga skupaj izberejo imenovani člani strank v sporu. Komisija ponudi priporočilo za rešitev spora, ki ga stranke v sporu obravnavajo v dobri veri.

7. Konferenca pogodbenic takoj, ko je to mogoče, sprejeme dodatne postopke v zvezi s spravo, in sicer v aneksu o spravi.

8. Določbe tega člena se uporabljajo za kateri koli pravni instrument, ki ga sprejeme Konferenca pogodbenic, razen če instrument ne določa drugače.

15. člen

AMANDMAJI H KONVENCIJI

1. Katera koli pogodbenica lahko predlaga amandmaje h konvenciji.

2. Amandmaji h konvenciji se sprejmejo na rednem zasedanju Konference pogodbenic. Besedilo katerega koli predlaganega amandmaja h konvenciji sekretariat pošlje vsem pogodbenicam najmanj šest mesecev pred zasedanjem, na katerem naj bi ga sprejeli. Sekretariat pošlje predlagane amandmaje tudi podpisnicam konvencije, v vednost pa še depozitarju.

3. Pogodbenice si prizadevajo doseči sporazum o vsakem predlaganem amandmaju h konvenciji s konsenzom. Če so za dosego soglasja izčrpana vsa prizadevanja in sporazum ni dosežen, se amandma v končni fazi sprejme s tričetrtinsko večino glasov pogodbenic, ki so prisotne in glasujejo. Sprejeti amandma sekretariat sporoči depozitarju, ki ga razpošlje v sprejem vsem pogodbenicam.

4. Listine o sprejemu amandmaja so deponirane pri depozitarju. Amandma, sprejet v skladu s tretjim odstavkom tega člena, začne veljati za tiste pogodbenice, ki so ga sprejele, devetdeseti dan od dne, ko je depozitar prejel listino o sprejemu vsaj od treh četrtin pogodbenic konvencije.

5. Za vse druge pogodbenice začne amandma veljati devetdeseti dan od dne, ko pogodbenica deponira pri depozitarju svojo listino o sprejemu tega amandmaja.

6. Za namene tega člena pomeni "pogodbenice, ki so prisotne in glasujejo" pogodbenice, ki so prisotne in glasujejo za ali proti.

16. člen

SPREJEMANJE IN DOPOLNJEVANJE ANEKSOV H KONVENCIJI

1. Aneksi h konvenciji so njen sestavni del in če ni izrecno drugače določeno, je sklicevanje na konvencijo obenem tudi sklicevanje na njene anekse. Ne glede na določbe v točki (b) drugega odstavka in v sedmem odstavku 14. člena so ti aneksi omejeni na sezname, obrazce in drugo opisno gradivo znanstvene, tehnične, postopkovne ali upravne narave.

2. Aneksi h konvenciji se predlagajo in sprejmejo v skladu s postopki iz drugega, tretjega in četrtega odstavka 15. člena.

3. Aneks, sprejet v skladu z drugim odstavkom tega člena, začne veljati za vse pogodbenice konvencije šest mesecev od dne, ko jih depozitar obvesti o sprejemu aneksa, razen za tiste pogodbenice, ki v tem roku pisno obvestijo depozitarja o tem, da aneksa ne sprejemajo. Za pogodbenice, ki svojo notifikacijo o nesprejetju prekličejo, začne aneks veljati devetdeseti dan po tem, ko depozitar prejme preklic notifikacije o nesprejetju.

4. Amandmaji k aneksom h konvenciji so predlagani, sprejeti in začnejo veljati po enakem postopku, kot velja za predlaganje, sprejem in začetek veljavnosti aneksov h konvenciji, v skladu z drugim in tretjim odstavkom tega člena.

5. Če je za sprejem aneksa ali amandmaja k aneksu potreben amandma h konvenciji, tak aneks ali amandma k aneksu ne začne veljati, dokler ne začne veljati tudi amandma h konvenciji.

17. člen

PROTOKOLI

1. Konferenca pogodbenic lahko na katerem koli rednem zasedanju sprejme protokole h konvenciji.
2. Besedilo katerega koli predlaganega protokola sekretariat predloži pogodbenicam najkasneje šest mesecev pred takšnim zasedanjem.
3. Pogoji za začetek veljavnosti katerega koli protokola so določeni v tem protokolu.
4. Samo pogodbenice konvencije so lahko pogodbenice protokola.
5. Odločitve iz posameznega protokola lahko sprejemajo samo pogodbenice tega protokola.

18. člen

PRAVICA DO GLASOVANJA

1. Vsaka pogodbenica konvencije ima en glas, razen izjeme iz drugega odstavka tega člena.
2. Regionalna organizacija za gospodarsko povezovanje lahko o zadevah v svoji pristojnosti uveljavlja pravico do glasovanja s številom glasov, ki je enako številu njenih držav članic, ki so pogodbenice konvencije. Takšna organizacija ne more uveljavljati svoje pravice do glasovanja, če katera koli njena država članica uveljavlja svojo pravico, in obratno.

19. člen

DEPOZITAR

Depozitar konvencije in protokolov, sprejetih v skladu s 17. členom, je generalni sekretar Združenih narodov.

20. člen

PODPIS

Ta konvencija je na voljo za podpis državam članicam Združenih narodov ali katere koli njenih specializiranih agencij ali pogodbenicam Statuta Meddržavnega sodišča ali regionalnim organizacijam za gospodarsko povezovanje v Riu de Janeiru med Konferenco Združenih narodov o okolju in razvoju in kasneje na sedežu Združenih narodov v New Yorku od 20. junija 1992 do 19. junija 1993.

21. člen

ZAČASNA UREDITEV

1. Naloge sekretariata iz 8. člena opravlja do konca prvega zasedanja Konference pogodbenic začasno sekretariat, ki ga je ustanovila Generalna skupščina Združenih narodov s svojo resolucijo 45/212 z dne 21. decembra 1990.
2. Vodja začasnega sekretariata iz prejšnjega odstavka tesno sodeluje z Medvladno skupino strokovnjakov za spremembo podnebja, da se skupina lahko odzove potrebi po objektivnem znanstvenem in tehničnem svetovanju. Posvetuje se lahko tudi z drugimi ustreznimi znanstvenimi telesi.
3. Globalni sklad za okolje Programa Združenih narodov za razvoj, Program Združenih narodov za okolje ter Mednarodna banka za obnovo in razvoj sestavljajo mednarodni subjekt, ki mu je začasno zaupano upravljanje finančnega mehanizma iz 11. člena. Glede na to naj se Globalni sklad za okolje ustrezno reorganizira, članstvo v njem pa naj postane univerzalno, da bo lahko izpolnjeval zahteve iz 11. člena.

22. člen

RATIFIKACIJA, SPREJEM, ODOBRITEV ALI PRISTOP

1. Konvencijo morajo države in regionalne organizacije za gospodarsko povezovanje ratificirati, sprejeti, odobriti ali k njej pristopiti. Pristop je mogoč od naslednjega dne po datumu, ko je končano podpisovanje konvencije. Listine o ratifikaciji, sprejemu, odobritvi ali pristopu se deponirajo pri depozitarju.
2. Če postane pogodbenica konvencije regionalna organizacija za gospodarsko povezovanje, ne da bi bila pogodbenica katera od njenih držav članic, veljajo zanjo vse obveznosti iz konvencije. V primeru teh organizacij, katerih ena ali več držav članic so pogodbenice konvencije, se organizacija in njene države članice odločijo o svojih odgovornostih za izpolnjevanje obveznosti iz konvencije. V takšnih primerih organizacija in njene države članice ne morejo hkrati uresničevati pravic iz konvencije.
3. V svojih listinah o ratifikaciji, sprejemu, odobritvi ali pristopu regionalne organizacije za gospodarsko povezovanje izjavijo, kakšen je obseg njihovih pristojnosti v zadevah, ki jih ureja konvencija. Te organizacije so tudi dolžne obvestiti depozitarja, ki nato obvesti pogodbenice o vsaki pomembnejši spremembi obsega njihovih pristojnosti.

23. člen

ZAČETEK VELJAVNOSTI

1. Konvencija začne veljati devetdeseti dan po deponiranju petdesete listine o ratifikaciji, sprejemu, odobritvi ali pristopu.
2. Za vsako državo ali regionalno organizacijo za gospodarsko povezovanje, ki ratificira, sprejme ali odobri konvencijo ali pristopi k njej po deponiranju petdesete listine o ratifikaciji, sprejemu, odobritvi ali pristopu, začne konvencija veljati devetdeseti dan po datumu deponiranja listine o ratifikaciji, sprejemu, odobritvi ali pristopu te države ali regionalne organizacije za gospodarsko povezovanje.
3. Za namene prvega in drugega odstavka tega člena se noben instrument, ki ga deponira regionalna organizacija za gospodarsko povezovanje, ne šteje kot dodan k tistim, ki jih deponirajo države članice organizacije.

24. člen

PRIDRŽKI

H konvenciji niso dopustni nobeni pridržki.

25. člen

ODPOVED

1. Kadar koli po treh letih od dne, ko je za pogodbenico konvencija začela veljati, jo lahko ta pogodbenica odpove s pisno notifikacijo depozitarju.
2. Vsaka taka odpoved začne veljati po poteku enega leta od dne prejema pisne notifikacije o odpovedi pri depozitarju ali na kasnejši datum, ki je lahko naveden v notifikaciji o odpovedi.
3. Za vsako pogodbenico, ki odpove konvencijo se šteje, da odpove tudi vse protokole, katerih pogodbenica je.

26. člen

VERODOSTOJNA BESEDILA

Izvirnik te konvencije z verodostojnimi besedili v arabskem, kitajskem, angleškem, francoskem, ruskem in španskem jeziku je deponiran pri generalnem sekretarju Združenih narodov.

V POTRDITEV TEGA so podpisani, ki so bili za to pravilno pooblaščen, podpisali to konvencijo.

Sestavljeno v New Yorku devetega maja tisoč devetsto dvaindevetdeset.

ANEKS I

Avstralija

Avstrija

Belorusija/

Belgija

Bolgarija/

Kanada

Češkoslovaška/

Danska

Evropska gospodarska skupnost

Estonija/

Finska

Francija
Nemčija
Grčija
Madžarska/
Islandija
Irska
Italija
Japonska
Latvija/
Litva/
Luksemburg
Nizozemska
Nova Zelandija
Norveška
Poljska/
Portugalska
Romunija/
Ruska federacija/
Španija
Švedska
Švica
Turčija
Ukrajina/
Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske
Združene države Amerike

---

a/ Države, ki so na prehodu v tržno gospodarstvo.

ANEKS II

Avstralija

Avstrija

Belgija

Kanada

Danska

Evropska gospodarska skupnost

Finska

Francija

Nemčija

Grčija

Islandija

Irska

Italija

Japonska

Luksemburg

Nizozemska

Nova Zelandija

Norveška

Portugalska

Španija

Švedska

Švica

Turčija

Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske

Združene države Amerike